

Ілюстрації Анастасії Гузік
Фото авторки на обкладинці Юлії Морараш

Ірина Пушкарук

Psycho значить Душа [Текст] : оповідання / Ірина Пушкарук. —
Брустурів : Дискурсус, 2019. — 192 с.

ISBN 978-617-7236-40-4

«Psycho значить Душа» — це книжка історій, у яких оживають
задавнені страхи та комплекси і здійснюються мрії. Нелегкі сто-
сунки з чоловіками та світом, трохи любові, пристрасті, божевіл-
ля, смерті та народження. Це історії про те, як відшукувати себе, а
головне — свою душу.

ISBN 978-617-7236-40-4

Усі права застережено

© Ірина Пушкарук, текст, 2019
© Дискурсус, видання, 2019

Ольга Деркачова У світі дорослих принцес

З цим рукописом я знайомилася кілька років тому на
конкурсі «Перший рукопис». Тоді він став дипломантом, а
тепер — книжкою. Книжкою живою та цікавою, що не може
не тішити, бо чимало хороших рукописів, на жаль, так і за-
лишаються рукописами. І нехай вони й не горять, але ав-
торові від цього не легше. Ще тоді я звернула увагу на ці
тексти, бо були вони немов рухомі різнокольорові скельця
у калейдоскопі. Добре, що авторка не загубилася. Добре, що
читач може тепер поспостерігати за броунівським рухом
різнокольорових краплинок-історій.

Це збірка із трохи закрученою назвою казкових і не зов-
сім історій, у яких оживають задавлені страхи та комплекси
і здійснюються мрії, але тільки якщо дуже цього прагнути.
Нелегкі стосунки з чоловіками та світом, трохи любові, при-
страсті, божевілля, смерті та народження. Короткі історії,
які авторка поділила на три частини: «PSYCHOромантичні
казки», «PSYCHOетюди», «неПросто оповідання».

Казки для дорослих — це особливий жанр. Одна спра-
ва, коли діти «забирають-відвойовують» у дорослих казки,
зовсім інша — коли казка розрахована, власне, на дорослу
людину, ще й на цьому зроблено акцент. У таких випадках
авторка не гребує легкими повчаннями, іронією та копир-
саннями в душі. Добре це чи ні — судити читачу.

За удаваною легкістю етюдів (як їх назвала авторка) складний світ людини, яка стоїть на межі між справжнім та вигаданим, при чому справжнє не завжди гірше.

А неПросто оповідання — ну на те вони і не просто, тобто не у сенсі складності прочитання чи сприйняття, а у сенсі існування у складі цієї книги.

Історії про те, як відшукувати себе, а головне — свою душу. Історії реалістичні і не дуже. Про некоронованих королів і дорослих принцес, про тих, хто вміє рятувати життя і від життя, про шалену гонитву загубленої ноти, про того, хто щовечора збирає у кришталевий посуд потомлених сонячних зайчиків, про того, хто намагається написати свою, не схожу на інші, історію, і, звісно ж, про того, хто розповідає казки.

Герої можуть бути то драматичними, то мелодраматичними, то вередливими, то сповненими самопожертви. Але вони справжні, адже в кожного є душа, на якій зосереджує увагу авторка, іноді аж так, що забуває про сюжет. Але сюжети — то справа наживна, ще прийдуть із письменницьким досвідом. Як і розуміння того, що потрібно їй самій та її персонажам.

Головне, що авторка вміє розповідати про те, що відчувають чи не відчувають її персонажі, вміє зануритися в їхній світ та описати їхні емоції, показати героїв у межових станах, а ще вміє здивувати читача несподіваним фіналом.

Big Автора

Мене завжди заворожувала та викликала особливий трепет психологія як наука про душу. Тому, зрештою, вона й була обрана фахом, професією, способом життя. Внутрішній світ людини — тонкий, його ніколи не можна збагнути до кінця. А привідкривати завісу цього світу завжди дуже цікаво, загадково і деколи ніяково. Під час роботи з клієнтами, терапевтичного навчання і просто упродовж життя багато міркувала про те, що ж таке стосунки і чим вони, власне, наповнені: зі Світом, з Іншими, з Собою... Та, мабуть, найбільш трепетною для мене досі є тема відносин між Чоловіком та Жінкою, тема почуттів загалом і любові зокрема... Що це: дар, природна потреба, а, може, хвороба? Найвище щастя, чи найбільше страждання?.. Або ж усе це разом узятє і ще багато-багато іншого?..

Це книга-роздум, книга-рефлексія, книга-спостереження, книга-метафора...

Я вдячна Тим, хто підтримував, ділився досвідом, проживав і переживав разом зі мною, критикував, підказував, сумнівався, вірив і надихав... Бо без вас не було б цієї книги... Книги про пошук свого місця та призначення, про те, що кожен Кінець є Початком, що любити — це насправді благо, як би боляче при цьому не було. Та насамперед Книги про пошук своєї душі, тобто самого чи самої себе...

Казка навпаки

Маленька Зірочка ніяк не могла заснути, хоча Землю вже досить давно осяювало ясне Сонечко, і все набридла мамі — Великій Зірці: «Ну розкажи мені казочку, розкажи!!!» Стоплена мама починала одну за одною всі давно відомі малій казки про загублений хвіст Комети, про часточки сонячного пилку, що дарують щастя, про Місячну дорогу, що веде у мрії, та ще багато-багато інших... Маленька Зірочка все вередувала і капризувала, бо жодну з цих маминих казок їй сьогодні не хотілося слухати...

«Хочу іншу!!!» — плакала Маленька Зірочка. «Але ж я не знаю більше казок!» — бідкалася виснажена матуся, яка справді перебрала в пам'яті вже, мабуть, понад сто відомих і маловідомих казочок. «Ну то придумай!!!» — тріумфально заявила Маленька Зірка. «Про що ж придумувати?» — здивовано запитала мама. «Я хочу казку про те, що відбувається на Землі!!!» — знову тріумфально та ще таким голосом, якому неможливо заперечити, заявила Маленька Зірочка і ковзнула поглядом по такій загадковій синій планеті.

«Але ж я не знаю, що там відбувається, — відповіла тихим голосом Велика Зірка. — Про це відомо лише Сонцю та Місяцю, але вони беруть цю таємницю вже незліченно довго. Ти ж знаєш про це!» — останнє мамине речення прозвучало уже ніби з різким докором. «Ну то придумай!!!» — наполягала маленька капризулька, відчуваючи, що її мама от-от здасться, і казка таки буде.

Зі свого боку, Велика Зірка, розуміючи, що це — єдиний спосіб змусити Маленьку Зірочку заспокоїтися і нарешті заснути, погодилася й почала розповідати казку, час від часу дивуючи саму себе, бо про свої фантазійні здібності ніколи раніше не здогадувалася...

«Колись давно у прекрасному білосніжному палаці жила собі Принцеса небаченої краси. Вона любила квіти, пташок, любила танцювати та співати. Звідусіль з'їжджалося багато принців і королів, щоб помилуватися прекрасною Принцесою. Багато хто з них закохувався в неї з першого погляду та одразу ж просив її руки у старенького Короля. Король страшенно любив свою єдину донечку, тому пообіцяв, що віддасть її лише за того, хто зможе зробити дівчину повністю щасливою.

Принцеса не знала, що означало бути повністю щасливою. Вона ніколи не замислювалася й над тим, що означає бути нещасною. Вона взагалі ніколи не втомлювала себе зайвими роздумами та розмірковуваннями, їй дуже добре жилося в татовому палаці, де Принцесу всі любили й тишилися нею, а вона відповіла тим же і раділа з усього.

Тому, коли татко кликав її до себе, знайомлячи з черговим претендентом, Принцеса одразу ж заявляла: «Я не буду з ним цілком щасливою!» — і наче пташка випурхувала з палацу в сад веселитись та насолоджуватися життям.

Одного разу, коли Принцеса верхи на своєму білосніжному коні заїхала в ліс досить далеко від палацу, вдалині вона помітила незнайому постать. Її кінь зненацька форкнув і галопом, наче навіжений, поніс її між деревами, здавалося, непрохідними лісовими стежками. Від несподіванки Принцеса навіть не встигла як слід перелякатися, вона лише голосно зойкнула і щосили спробувала зупинити свого коня. Раптом зовсім поруч вона помітила вершника, який дуже вмілими і обережними рухами швидко вгамував її норовливого коня. У цьому вершникові Принцеса і впізнала

ту незнайому постать, яку бачила нещодавно. Зненацька її серце почало нестримно битися. Принцеса подумала, що це її наздогнав переляк, та з готовністю подала руку рятівникові, який допоміг їй злізти додолу. Раптом так само зненацька чарівній Принцесі перехопило подих, коли незнайомиць допомагав їй опуститися на землю. Цьому вона вже не змогла знайти швидкого пояснення, як і не змогла збагнути, чому цей незнайомиць здався їй таким рідним і близьким. Вона ж бо бачила його вперше!!!

Трохи згодом, коли від страху (а чи від страху?) трішки заспокоїлося серце Принцеси, незнайомиць галантно представився Королем заморських земель і сказав, що тимчасово гостює у володаря сусіднього краю. Красивий (як тепер помітила Принцеса) Король довів її до татового палацу верхи на своєму коні, її ж кінь повільно й сумирно ішов слідом.

Чи варто казати, яким вдячним був татко Король молодому Королю за порятунок улюбленої донечки. На радощах він запросив дорогого гостя неодмінно відвідати їх якнайскоріше разом із татовим другом — володарем сусіднього королівства. Відтак тепло попрощавшись із татком Принцеси та особливо прихильно вклонившись самій Принцесі, від чого в неї знову почало нестримно калатати серце, молодий Король покинув палац зі свитою, яка мала передати запрошення на гостини з гербовою печаткою (чудні ці королі, на словах, мабуть, було б недостатньо!).

Через кілька днів, у день візиту королів, Принцеса літала мов на крилах, до цього дня вона лише пурхала!!! Вона співала особливо гарно і танцювала неймовірно граційно. Всі навколо (а особливо молодий Король) дивувалися з того, як раптово розквітла Принцеса, а Принцеса дивувалася сама з себе, бо ще ніколи до цього вона не почувалася такою щасливою. Ось воно!!! Оце і є справжнє щастя!!!

«Татку!» — Принцеса, сяючи від щастя, підбігла до старого Короля. — Я зустріла того, з ким буду щасливою, — щетбетала вона. — Я хочу заміж за молодого Короля!!!»

Король довго мовчав, що не на жарт збентежило Принцесу.

«Але це неможливо», — приглушеним суворим голосом промовив Король.

«Чому? — наївно-здивовано промовила Принцеса. — Ти ж обіцяв одружити мене з тим, хто зробить мене посправжньому щасливою!!!»

«І хто попросить твоєї руки... — почав було Король обережно. Він хотів сказати ще щось, але Принцеса, ще сильніше сяючи від щастя, обірвала його на пів слові: «А він неодмінно попросить! Дуже-дуже скоро!! Я ж бачила, якими захопленими і закоханими очима він на мене дивився!!!» Вона поклала голівку татові на коліна, який обережно погладив голову доньки. «Не попросить! Ніколи!!!» — тремтливим голосом відповів татко Король. «А це ж чому?» — знову наївно-здивовано запитала Принцеса. «Бо молодий Король вже одружений!!!» — була відповідь, що стрілою вразила тендітне серце Принцеси.

Принцеса відмовилася їсти і виходити гуляти. Майже силою та з погрозами Король вдавалося змусити її проковтнути хоча б щось. Принцеса не виходила вже місяць, вона сиділа у своїй кімнаті і плакала. Найвідоміші лікарі і знахарі нічим не могли зарадити її горю. Принцеса марніла на очах. Її серце стискалося від болю... Марнів і старий Король, який не міг бачити страждання улюбленої донечки та не знав, чим зарадити її горю.

Проте час лікує все... І навіть така страшна хвороба як кохання з часом переходить у стан ремісії!

Спочатку Принцеса почала сама потроху їсти, потім виходити гуляти, трохи згодом вона знову співала, тільки от пісні її були переважно сумними... А от щодо танців, то танцювати вона перестала зовсім. Але навіть незважаючи на це, старий Король тішився: його доня поверталася до нього! Щоправда, було ще одне: Принцеса більше не хотіла бачити в їхньому замку жодних принців і королів, і твердо

заявила татові, що «по-справжньому щасливою її віднині не зробить ніхто!!!»

...Так минуло три роки. Життя в палаці наче повернулося в звичне русло, текло спокійно і розмірено. Та раптова звістка про те, що молодий Король разом зі своєю дружиною їде провідати свого друга, володаря сусіднього королівства, знову перевернула життя в палаці старого Короля. І зміни стосувалися насамперед прекрасної Принцеси, яка знову розквітла, співала веселих пісень і танцювала. Принцеса була щасливою, бо знову побачить Його!!!

Зі зрозумілих причин старий Король не радів зі змін у поведінці Принцеси.

Дуже швидко після приїзду молодий Король разом із дружиною та другом, володарем сусіднього королівства, здійснили такий довгожданий (для Принцеси!) візит. Вона не зводила очей зі свого коханого, а на його дружину глянула лише раз. Цього їй вистачило, щоб зрозуміти, що вона (Принцеса!) значно красивіша і миліша. Дівчина була певна, що якщо розповість молодому Корольові про свої почуття, то вони вже не розлучаться ніколи. Вона ж бо не сумнівалася, що той також палко в неї закоханий.

І вона зізналася йому в коханні за першої ж нагоди, ледве перевівши подих і намагаючись стримати шалений стукіт свого серця. Король вислухав її дуже обережно та уважно. І хоча не на таку реакцію сподівалася Принцеса, але їй було байдуже, головне, що він був поруч!!! Король, озирнувшись на свою дружину (Принцеса вловила цей погляд і подумала, що так він із нею прощається) запропонував Принцесі прогулятися в саду. Принцеса, не чуючи землі під ногами, готова була йти за ним на край світу!

Вони, тримаючись за руки, прогулювалися понад озером, молодий Король усе мовчав. Нарешті він заговорив, але якимось таким чужим і дивним голосом, що Принцесі раптом стало страшно і аж мурашки по тілу пробігли. «Мила

моя Принцесо, якщо ти справді так мене любиш, ти повинна допомогти!!! — він міцно тримав її за руку. «Для Вас усе, що завгодно!» — цієї миті вона справді ладна була на все. «Розумієш, моя дружина не може народити мені дитину!.. Наймудріша Знахарка сказала, що є лише один спосіб зарадити біді: мені повинна віддати свій перший поцілунок та, хто кохає мене понад усе на світі!!!»

Земля вислизнула у Принцеси з-під ніг. «Ти ж любиш мене!!!» — Король уже майже кричав. — «То поцілуй!!!» «І це зробить Вас по-справжньому щасливим?.. Якщо Королева народить дитинку?..» — глухим голосом прошепотіла вона. «Найщасливішим!!!» — вигукнув Король. Принцеса у ту ж мить підставила йому свої солодкі вуста...

Через дев'ять місяців у Короля з Королевою народився красивий син».

«А Принцеса... Що сталося з нею?» — тихо запитала Маленька Зірочка, та так і не дочекавшись маминої відповіді, заснула.

«А Принцеса... — подумки продовжила мама Велика Зірка. — Принцеса ще довго стояла на березі осяяного Місяцем озера. Поволі і обережно вона ступила у прохолодну свіжу воду. Місячна дорога, що відображалася на плесі, заворожувала і манила... Ще мить, і прекрасний образ Принцеси засвітився на озерному плесі найяскравішою Зіркою, а золотий пилочок поцілунку, який так і залишився на її вустах, перетворився на Маленьку Зірочку, що одразу ж із цікавістю почала розпитувати свою матусю про все на світі...»

Мама Зірка бережно огорнула свою капризульку теплою місячною ковдрою і, знесилена та заспокоєна, заснула поруч із нею...

Пісня без слів

Маленька восьма Нота (або, як кажуть, «вісімка», яку позначають затушованим овалом із рискою та хвостиком) відкрила свої оченята, і злякано озирнулася навколо... Вона ніяк не могла збагнути, де знаходиться. Напруживши свою голівку, вона щосили намагалася пригадати, що з нею сталося і як вона сюди потрапила. І куди ж це — сюди? Вона подивилася вгору: малу вразили величезні дерева, на яких щебетали птахи. Крізь гілки й зелене листя на землю пробивалося сонячне проміння, яке приємно зігрівало.

Нота роззирнулася ще раз і нарешті збагнула: це міський парк, адже ось зовсім поруч лавочка, на яку вранці присів її господар. Ще трішки — й вона пригадала все, що з нею трапилося...

Її господар, молодий композитор, ніс комусь свою партитуру. Вона не знала кому, але цей хтось точно був особливою людиною, бо її господар страшенно бентежився й переживав. Його надзвичайне хвилювання було зумовлене ще двома обставинами: по-перше, як він вважав, це була його «перша серйозна річ» (Нота чула, як захоплено минулого вечора господар розповідав своєму другові, що нарешті завершив свою «першу серйозну річ») і, по-друге (це по-друге, мабуть, і було найважливішою причиною його незвичного хвилювання), ця річ була присвячена їй.

Хто така Вона, маленька Нота теж не знала, як і не знала цього жодна з інших нот, що були присутні на партитурі. Не